



Miljø- og
Fødevareministeriet
Kystdirektoratet

Den gode genopbygnings- proces

Anbefalinger til genopbygning af
boligområder efter oversvømmelser



Udarbejdet af Katastrofe- og risikomanageruddannelsen på Københavns Professionshøjskole for Kystdirektoratet, som en del af EU-projektet "Flood Resilient Areas by Multi-layered Safety" (FRAMES).

FRAMES er støttet af the North Sea Region Programme 2014-2020

Forfatter:

Nina Baron, Københavns Professionshøjskole

Empiriindsamling og analyse:

Martin Jebens og Mie Thomsen, Kystdirektoratet. Nina Baron, Rico Kongsager og Amalie Thea Bang Fengel, Københavns Professionshøjskole

Reviewers:

Laura Storm Henriksen og Mie Dall Azan, Kystdirektoratet. Nina Blom Andersen og Laurits Rauer Nielsen, Københavns Professionshøjskole

Billedmateriale er venligst udlånt af Sjællandske Medier, fotografer Steen Østbjerg og Allan Nørregaard

Indledning

Når en oversvømmelse fra havet rammer et boligområde, bliver mange mennesker påvirket. Huse, haver og veje bliver oversvømmet og ødelagte. Når vandet trækker sig tilbage, og ødelæggelserne står tydeligt frem, er beboerne i en situation, hvor de har mistet deres bolig, deres værdifulde ejendele og hvor deres liv er helt forandret - i alt fald for en tid. Deres hjem er pludselig ubeboeligt, og de er påvirket psykisk.

Forude venter en proces med at genopbygge det ramte område og genskabe de berørte borgers hverdagsliv, som det så ud før oversvømmelsen. Her spiller en række myndigheder og organisationer centrale roller. Nogle opgaver er tydeligt defineret af loven, mens andre ikke er det, ligesom ansvarsfordelingen ofte er uklar. Alligevel er der en forventning hos borgerne om, at nogen tager ansvar for at løse de opgaver, som de står overfor. Det er disse opgaver, der ikke har en klar forankring, som er i fokus i denne anbefaling.

Her er der behov for, at de relevante parter i den enkelte kommune, by eller lokalsamfund går sammen og beslutter ansvar og rollefordeling - gerne i god tid, før behovet opstår. Formålet med denne anbefaling er at bidrage til den proces.

Hvem henvender anbefalingerne sig til?

Disse anbefalinger henvender sig til dig, der er ansvarlig for at koordinere eller planlægge en genopbygningsproces af et boligområde, som er ramt af oversvømmelser fra havet.

Anbefalingerne henvender sig primært til dig, der arbejder i en myndighed eller organisation, der har beredskabs- eller koordinerende ansvar i forbindelse med oversvømmelser. Dog vil der også være nyttig viden at finde for andre, f.eks. medlemmer af frivillige foreninger eller beboerorganisationer, der ønsker at bidrage til en god genopbygningsproces, hvis en oversvømmelse rammer.

Hvad er baggrunden for anbefalingerne?

Anbefalingerne bygger på resultater fra forskningsprojektet "Genoprettelsesperioden efter stormen Boddils ødelæggelser i Jyllinge Nordmark i 2013/2014". I december 2013 blev 268 huse i byområdet Jyllinge Nordmark oversvømmet fra Roskilde Fjord i forbindelse med en stormflod. Denne undersøgelse består af en spørgeskemaundersøgelse blandt borgere i Jyllinge Nordmark, gruppeinterviews med borgere i Jyllinge Nordmark, der har været ramt af oversvømmelser, samt interviews med professionelle aktører involveret i genopbygningsprocessen. Grafer og citater i det efterfølgende er alle taget fra undersøgelsen.

Undersøgelsen og denne anbefaling, er udarbejdet i regi af Katastrofe- og risikomanageruddannelsen på Københavns Professionshøjskole, på vegne af Kystdirektoratet. Dette er en del af EU-projektet "Flood Resilient Areas by Multi-layered Safety" (FRAMES).

Anbefalinger:

Undersøgelsens konklusioner giver mange anbefalinger til det professionelle planlægningsarbejde. Her fremhæver vi de ni vigtigste. Vi har fravalgt dem, der allerede er defineret ved lov. I stedet har vi valgt dem, der er kendetegnet ved ikke at være klart forankret, og som derfor har behov for at komme i fokus.

- Lav planer for genopbygningen
- Skab en klar rollefordelingen
- Kommunikér med borgerne
- Vær fysisk tilstede
- Hjælp med det praktiske

- Tilbyd byggerådgivning
- Tilbyd psykosocial support
- Skab netværk
- Evaluér og implementér ny læring

Hvordan skal anbefalingerne bruges?

Anbefalingerne skal bidrage til at forbedre indsatsen fra myndigheder og organisationer, der skal håndtere genopbygningsprocesser. Fokus er på genopbygningen efter oversvømmelser fra havet.

Anbefalingerne kan bruges på to måder:

1. Til den pro-aktive beredskabsplanlægning af genopbygningsprocesser generelt. Her kan anbefalingerne bruges som udgangspunkt for diskussioner af, samt beslutninger om, hvilke tiltag, der skal indgå i beredskabsplanen.
2. Til at håndtere genopbygningsprocessen på bedst mulig måde, når I står midt i den. I den kaotiske situation, som en oversvømmelse skaber, vil anbefalingerne kunne bruges som en huskeliste samt til at henlede opmærksomheden på vigtige tiltag, der ofte glemmes.

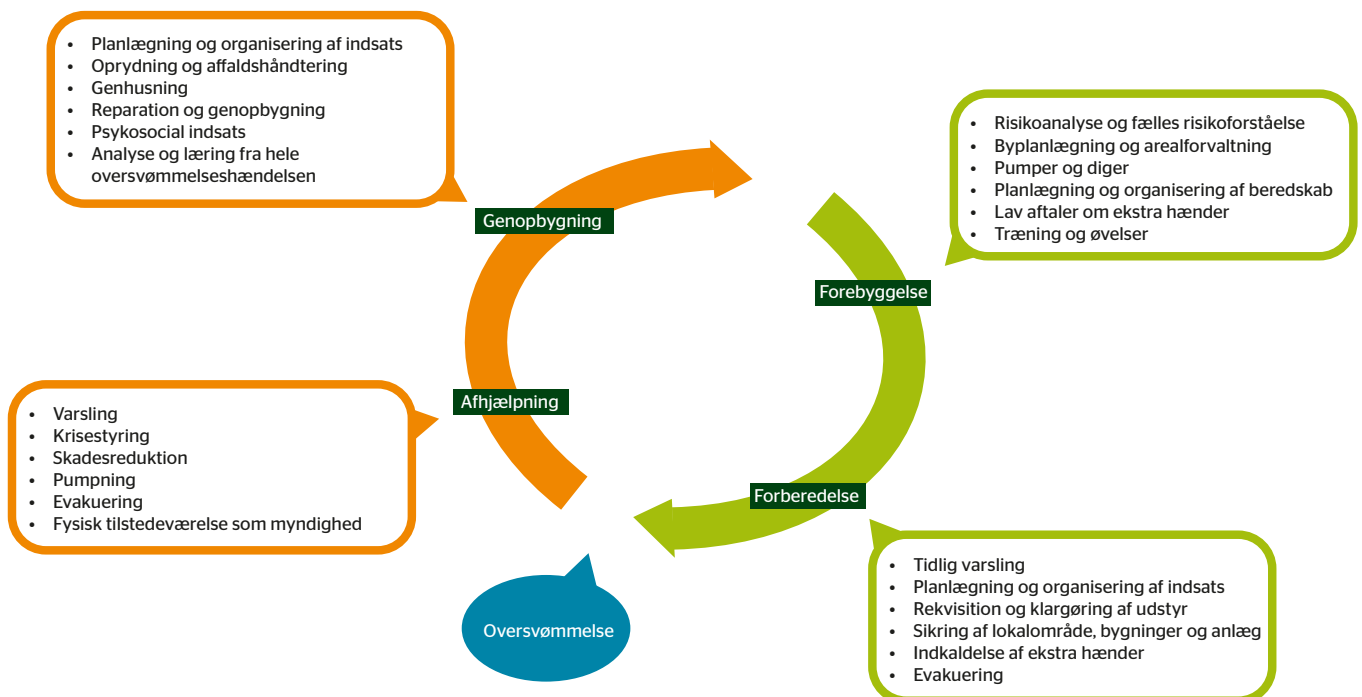


Lav planer for genopbygningen

Den gode beredskabsindsats kan illustreres ved modellen herunder (figur 1). Modellen viser, at for at reducere både muligheden for, samt konsekvenserne af en oversvømmelse, skal der arbejdes med at forebygge, med at lave systemer til hurtigt at kunne forberede sig, med at kunne reagere hensigtsmæssigt, når vandet kommer og med at skabe en god proces for at gennembygge, når skaden er sket. Dette illustreres som en cirkulær proces, da det er helt centralt, at læring fra tidligere oversvømmelser tages med i forberedelsen af fremtidige indsatser.

De sidste års oversvømmelser har skabt fokus på behovet for gennearbejdede beredskabsplaner. Dog dækker de fleste af disse planer kun perioden fra et varsel indløber, indtil vandet har trukket sig tilbage. Dvs. tre af faserne i beredskabscirklen. Den sidste, genopbygningsfasen, har ind til nu manglet opmærksomhed.

Efter oversvømmelsen af Jyllinge Nordmark opstod der uklarhed om både ansvar, roller og opgaver blandt de involverede myndigheder og organisationer. Dette understreger, at der er behov for en gennearbejdet og fyldestgørende beredskabsplan for genopbygningsprocessen. Altså en plan, som dækker tiden fra vandet trækker sig tilbage og frem til tidspunktet, hvor de berørte borgere er klar til at genoptage deres liv, som det så ud, før de blev ramt af oversvømmelsen - med hensyn til både fysiske såvel som psykiske forhold. Dette må forventes at kunne tage op til flere år.



Figur 1: Beredskabsprocessen for oversvømmelser

Anbefaling

- Lav en gennearbejdet beredskabsplan for en genopbygningsproces:
 - Hvilke opgaver er der (tag gerne udgangspunkt i tidslinjen, figur 4 side 15)
 - Hvem har ansvar for de enkelte opgaver? Koordinér med alle relevante aktører.
 - Forhold jer til alle elementerne i denne anbefaling og diskutér, hvordan de giver mening i jeres egen kontekst.

Skab en klar rollefordeling

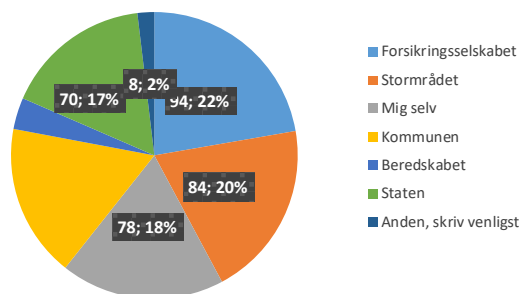
Der findes ikke nogen håndbog. Ingen kunne sige ”I må gøre det her”. Der var ingen som tog ansvar. Personer fra kommunen forsøgte, men kommunen var også helt uforberedt.

(Borger)

Undersøgelsen viste, at der blandt de professionelle var en rimelig klar rollefordeling under selve oversvømmelsen, men i genopbygningsfasen blev den mere uklar. Hvem skulle informere om forsikringsbetingelser? Hvem skulle hjælpe med hvilke praktiske opgaver? Hvem havde ansvar for den psykosociale indsats?

Blandt borgerne var denne usikkerhed om ansvarsfordeling endnu tydeligere. De oplevede usikkerhed om, hvem de skulle gå til med hvad, og om hvem, der havde det overordnede ansvar. Efter oversvømmelsen oplevede mange borgere også, at de ikke vidste, hvem de først skulle kontakte. De ønskede, at der var ét sted at henvende sig med spørgsmål. Diagrammet her viser den store spredning i, hvem borgene peger på som den, der har det primære ansvar for genopbygningen. Borgerne efterspurgte, at der blev udpeget en person/gruppe/organisation, som havde et overordnet ansvar og kunne koordinere på tværs. Dette blev bakket op af Røde Kors.

Sp. 27 Hvem mener du, primært har ansvaret for genopbygningsfasen? (N=140)



Men ligesom man gør, når man har en katastrofe i udlandet, at der er daglige koordineringsmøder, så er det jo det samme der skal ske i sådan en situation. Der skal være daglige koordinationsmøder, hvor Røde Kors lige mødes med kommunen og beredskabet og de andre aktører, og lige en halv time hver morgen og siger; sådan er status, vi er i gang med det og I er i gang med det. Altså den form for set-up skulle være rutine.

(Røde Kors)

Anbefaling

- Skab en klar rolle- og ansvarsfordeling, og kommunikér den til de ramte borgere
 - Opret en arbejdsgruppe/task-force, der leder genopbygningsprocessen
- Beslut hvor borgerne skal henvende sig
 - Ét sted og ét telefonnummer, som berørte borgere kan kontakte (et "one-point-of-contact")
- Inddrag ikke kun kommunen, redningsberedskabet og forsikringselskaberne. Hvad med den lokale skole, spejderforening, Røde Kors forening, grundejerforeninger osv.? Inddrag andre aktører og tildel dem roller

Kommunikér med borgerne

Det man har så meget behov for i en sådan situation, det er som du siger, konkret rådgivning. Her er en mappe med de ting du skal gøre indenfor 24 timer, 48 timer, næste uge...

(Borger)

Efter stormen Bodil oplevede mange borgere, som havde fået oversvømmet deres huse, stor usikkerhed i forhold til, hvad de selv kunne og skulle gøre. Der var et stort ønske om mere praktisk information.

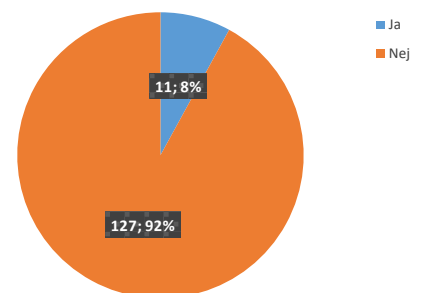
- Hvad kan og skal man selv gøre for at begrænse skaden?
- Hvad siger lovgivningen om dækningen af oversvømmelseskader?
- Hvordan angriber man bedst opgaver som affugtning, genhusning, økonomi osv.

Megen af denne information kan findes på forskellige hjemmesider eller ved at tage kontakt til forsikringselskaber. Mange borgere oplevede dog, at det kræver stort overskud og overblik at skaffe de nødvendige informationer - et overskud de ofte ikke havde.

Da oversvømmelsen ramte, vidste langt de fleste ikke, hvad de skulle og måtte gøre selv, som diagrammet her viser.

Som myndighed eller organisation kan I derfor ikke forvente, at borgerne er forberedte og klar på, hvad de skal foretage sig. 53% svarede i spørgeskemaundersøgelsen, at de "i mindre grad" eller "slet ikke" fik den information, de havde brug for efter oversvømmelsen. Her er således et stort potentiale for forbedring. Med større fokus på at kommunikere denne type viden, er der meget at hente i forhold til at skabe en bedre genopbygningsproces for alle.

Sp. 13 Vidste du på forhånd hvad man selv må foretage sig mht. genhusning, oprydning osv.? (N=138)



Anbefaling

- Skab et overblik over hvilken information der allerede findes. Fokusér på at gøre den let tilgængelig for borgerne.
- Hvilken relevant information mangler? Udarbejd relevant og lettilgængelig information, hvor den mangler
- Find ud af hvilke informationskanaler, der allerede findes - har man blandt beboerne i lokalområdet en facebookgruppe, eller har den lokale idrætsforening en mailing-liste? Planlæg hvordan disse kanaler kan anvendes til at kommunikere med borgerne.

Vær fysisk tilstede

Jeg synes at det der stunt som en af forsikringselskaberne gjorde, med at de satte en skurvogn op nede ved rundkørslen og havde nogle folk på, det var guld værd for dem der havde det forsikringselskab. Det kan godt være de ikke kunne hjælpe dem direkte, men så kunne de trods alt gå ned og kigge nogen i øjnene og få en eller anden følelse af at blive set eller og hørt, og altså... de fik trods alt noget hjælp.

(Borger)

At få sit hjem oversvømmet opleves af langt de fleste som en krisesituation, som skaber stor usikkerhed og utryghed. I disse situationer skal den personlige kontakt ikke undervurderes. Når I, som professionelle, gør en indsats for at møde borgerne, hvor de fysisk befinder sig, skaber det en helt anden oplevelse af, at de føler sig hørt og set, end når de kun kan ringe til et telefonnummer. Effekten af dette rækker ud over det, der helt praktisk knytter sig til at informere.

Efter stormen Bodil kunne alle forsikringselskaber kontaktes telefonisk, og flere medarbejdere blev indkaldt til at modtage disse opkald. Alligevel fremhæver borgene gang på gang det ene forsikringselskab, som rykkede deres kontor ud til dem.

Røde Kors påtog sig under Bodil opgaven at gå fra dør til dør for at spørge beboerne om, hvad de manglede og havde behov for samt for at videregive relevant information. Dette blev også oplevet som et meget positivt initiativ.

Anbefaling

- Afklar hvilke myndighedsfunktioner der kan rykkes "ud i marken"?
 - Er der nogen af disse, der kan fungere som det omtalte "one-point-of contact"?
- Afklar, hvem der påtager sig opgaven med at gå fra dør til dør og på andre måder opsøge borgerne, hvor de er med henblik på at give og modtage information.
- Dette kunne yderligere være en måde til at få bragt den praktiske information helt ud til borgerne. I tilfælde med strømnedbrud kan dette eksempelvis være den eneste måde at informere på.



Hjælp med det praktiske

Den 22. december blev der lavet en oprydningsdag, hvor folk kunne komme og hjælpe os der boede der med at rydde op, tømme huse, feje gader og køre på lossepladsen. Folk kom med bil og trailer fra alle mulige steder og ikke bare Jyllinge men langt væk fra. Der kom nogle fra Ballerup som skulle hjælpe os. Altså min mand var meget rørt. Der kom en mand med kunstigt ben og hjalp ham og så stod han der og sagde det skal du da ikke, men han ville gerne hjælpe. Det var fantastisk.

(Borger)

Når man som husejer pludselig står med et oversvømmet hus, modtages al form for praktisk hjælp med stor glæde.

Røde Kors tilbød flere typer af praktisk hjælp i tiden umiddelbart efter oversvømmelsen. Borgere med oversvømmede huse fik tilbud om gratis at hente de ting, de manglede, i Røde Kors genbrugsbutikker. Umiddelbart efter oversvømmelsen tilbød Røde Kors at hjælpe folk med at få vasket tøj, der var blevet vådt eller forurenset under oversvømmelsen. Ikke i Jyllinge, men i det nærliggende Hyllingeris, satte Beredskabsstyrelsen et telt op og lavede mad til dem, der havde behov for det de første dage efter oversvømmelsen. Dette blev brugt med glæde, både af dem, hvis køkkener var ødelagte, og af dem, der havde så travlt med oprydningen, at madlavning var det sidste, de tænkte på.

Efter oversvømmelsen etablerede kommunen en midlertidig genbrugsplads i det oversvømmede område, så husejerne let kunne komme af med affald. De tilbød ligeledes ekstraordinær afhentning af storskrald ca. 2 uger efter oversvømmelsen. Som et privat initiativ arrangerede lokale borgere, der ikke selv var ramt af oversvømmelsen, en oprydningsdag dag ca. 3 uger efter oversvømmelsen, som citatet indledningsvis i afsnittet beskriver.

Borgerne nævnte andre ting, som de gerne ville have haft hjælp til under genhusningen, her iblandt opbevaring af deres ting og hjælp til at finde genhusning.

Anbefaling

- Lav en plan for hvordan borgerne bedst kan hjælpes med praktiske ting, såsom:
 - Madlavning de første dage efter oversvømmelsen
 - Tøjvask
 - Mulighed for at anskaffe sig de mest nødvendige ting og tøj, indtil forsikringselskaber og andre træder til
 - Hjælp med opbevaring af møbler og andet
 - Hjælp med håndtering og bortskaffelse af affald
 - Hjælp med genhusning

Tilbyd byggerådgivning

Der opstod ganske simpelt håndværkerfirmaer som 1½ år senere lukkede og drejede nøglen om. Og nogle af dem gjorde det før for at undgå, at der kom krav fra skadelidte imod dem. Skadelidte der mente, de havde gjort et for dårligt stykke arbejde. Vi kalder det normalt fupfirmaer eller lykkesidere eller noget, men det er den slags folk der ser; ”hov, der er offentlige penge ude og svømme, dem kan man få en del af”.

(Taksator)

Når så mange huse på samme tid skal genopbygges, opstår en stor efterspørgsel efter håndværkere. Samtidig dækker stormflodsloven ikke byggerådgivning. Den dækker kun de konkrete udbedringer af skader. Det betød, at de mange ramte husejere selv stod for at koordinere hele genopbygningen af deres huse, herunder uoverskuelige opgaver som at beslutte, hvilke løsninger der var de bedste, hvornår huset var tørt nok til, at genopbygningen kunne sættes i gang, hvordan man laver en byggeansøgning til kommunen, og hvilke håndværkere man skulle hyre til opgaverne.

Mange borgere udtrykte, at dette var en opgave, de ikke havde den nødvendige viden til udføre. Dette førte til udfordringer, der i undersøgelsen blev omtalt af både borgerne og professionelle. Flere borgere oplevede, at de måtte lave flere ting om som følge af dårligt udført arbejde eller pga. forkerte beslutninger.

Dette betød, at genopbygningen trak ud. Borgerne efterspurgte derfor hjælp med at navigere i dette. Et konkret ønske var, muligheden for at få neutral og faglig byggerådgivning

Anbefaling

- Tilbyd individuel, neutral og uvildig byggerådgivning, eventuelt i forbindelse med rådgivning om eksempelvis dæknings- og forsikrings spørgsmål.
- Tilbyd hjælp med udformning af byggeansøgninger til kommunen.
- Lav en plan for at de oversvømmede borgeres byggeansøgninger og lignende kan blive hastebehandlet.
 - Herunder at ansøgerne får god og effektiv hjælp til at tilrette deres ansøgninger, hvis de ikke lever op til kravene.
- Lav en liste over etablerede håndværkere, både lokalt og længere væk. Hvis listen laves før en hændelse sker, kan de hjælpe husejerne til at navigere uden om ”fup-firmaer”.



Skab netværk

Naboskab og sammenhold er det som reddede området. Der er altid nogen som har håndteret en eller anden krise på et eller andet tidspunkt, som kan bidrage med at trække læsset... som så vidste "hvem ringer du til for at leje en container", Ikke sandt?

(Borger)

Til spørgsmålet om "hvad der fungerede godt" i genhusningsperioden, svarede 57 %: "det stærke lokalsamfund". I interviewene bliver dette uddybet. Naboer og lokalsamfund bidrog ikke blot med hjælp til det praktiske, men fungerede også som kilder til information. Meget af den information, som de berørte borgere manglede, fik de gennem deres private netværk.

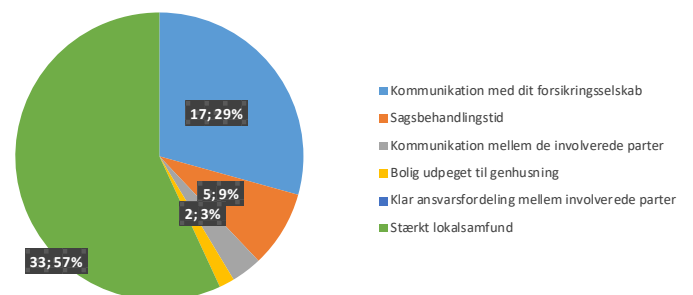
Forskellige organisationer og myndigheder bidrog til denne netværksskabelse, blandt andet ved at arrangere lokale borgermøder eller fællesspisning for berørte borgere. I foråret var Røde Kors vært for en overnatningstur til Lalandia, for alle berørte familier med børn.

For borgerne betød disse arrangementer at de mødte hinanden, men også, hvilket ikke skal undervurdes, at de oplevede, at nogen var opmærksomme på dem og deres udfordringer.

Anbefaling

- Bidrag til at skabe netværk mellem berørte borgere. Eksempelvis:
 - Fællesspisning
 - Søndagskaffe
 - Fællesture
 - Fællesmøder hvor fokus er på dialog mellem deltagerne
- Aktører, der kan være nyttige til netværksskabelse; Røde Kors, bolig- eller grunderejerforeninger, lokale skoler, kirker, idrætsforeninger, spejderforeninger eller lign.
 - En måde at facilitere dette på kan eksempelvis være, at kommunen inddrager netværksdannelse i deres beredskabsplan og tager initiativ til at inddrage lokale foreninger og organisationer i dette arbejde. I selve genopbygningsfasen er det de lokale foreninger og organisationer, der står for udførelsen af aktiviteterne.

Sp. 6 Er der noget, der fungerede godt i genhusningsperioden? (N=49)



Tilbyd psykosocial støtte

Fordi sådan en stormflod, det er jo ikke bare overstået når man ligesom er færdig og man har fået sine penge og flytter ind og sådan noget. Jeg tror der er rigtig mange herude i Jyllinge, som på alle mulige måder har været ramt af det.

(Borger)

Mange borgere i Jyllinge oplevede efter oversvømmelsen at få psykiske skader i større eller mindre grad. Den psykosociale indsats efter en oversvømmelse, der rammer folks hjem, er et af de områder, der lovgivningsmæssigt ikke er klart placeret. Efter stormen Bodil fortæller flere borgere, at det var svært at få psykisk hjælp, da kommunen ikke var forberedt på dette behov eller havde en plan for hvem, der skulle reagere på disse henvendelser eller hvordan.

I undersøgelsen peger både borgere og professionelle på, at en forebyggende indsats umiddelbart efter oversvømmelsen og i tiden efter muligvis kunne have reduceret de psykiske eftervirkninger hos mange. De fleste udtrykker, at de ser dette som et kommunalt ansvar. Dog peger Røde Kors på sig selv som en aktør, der også kunne spille en aktiv rolle. Nogle forsikringsselskaber, men ikke alle, tilbød krisehjælp.

Den psykosociale indsats kan ses i sammenhæng med de andre anbefalinger her. Flere borgere nævner, at det netop var svært at navigere i genopbygningsprocessen, fordi de psykisk var ude af balance. Et fokus på psykosocial støtte er derfor positivt også for den fysiske genopbygningsproces.

Person 1: Når jeg kigger bagud, så kunne jeg godt mærke at jeg gik sådan helt ved siden af mig selv, i et helt år der. Det var ligesom da jeg endelig kunne slappe af og sådan slippe grebet lidt, så klaskede det hele bare sammen.

Person 2: Jeg brød sammen i starten i stedet for. Vi lå og græd om natten der, fredag til lørdag, vi var simpelthen så ulykkelige. Vi vidste ikke hvad der skete med vores hjem. Uvidenheden den var så forfærdelig.

(Borgere)

Som citatet her viser, så reagerer folk forskelligt, og den psykosociale indsats må derfor tilpasses den enkelte person.

Anbefaling

- Lad en plan for den psykosociale indsats indgå som en del af den større beredskabsplan for genopbygningen.
 - Hvem har ansvar for den psykosociale indsats de første timer og dage efter en hændelse?
 - Hvem opsøger borgerne hvor de er, og tilbyder dem psykisk førstehjælp?
 - Hvem har ansvaret for den psykosociale indsats i tiden efter?
 - Hvem har ansvaret for at foretage en systematisk screening af alle berørte borgere med hen syn til psykiske eftervirkninger?
 - Hvem tilbyder psykologisk opfølgning og eventuel behandling?

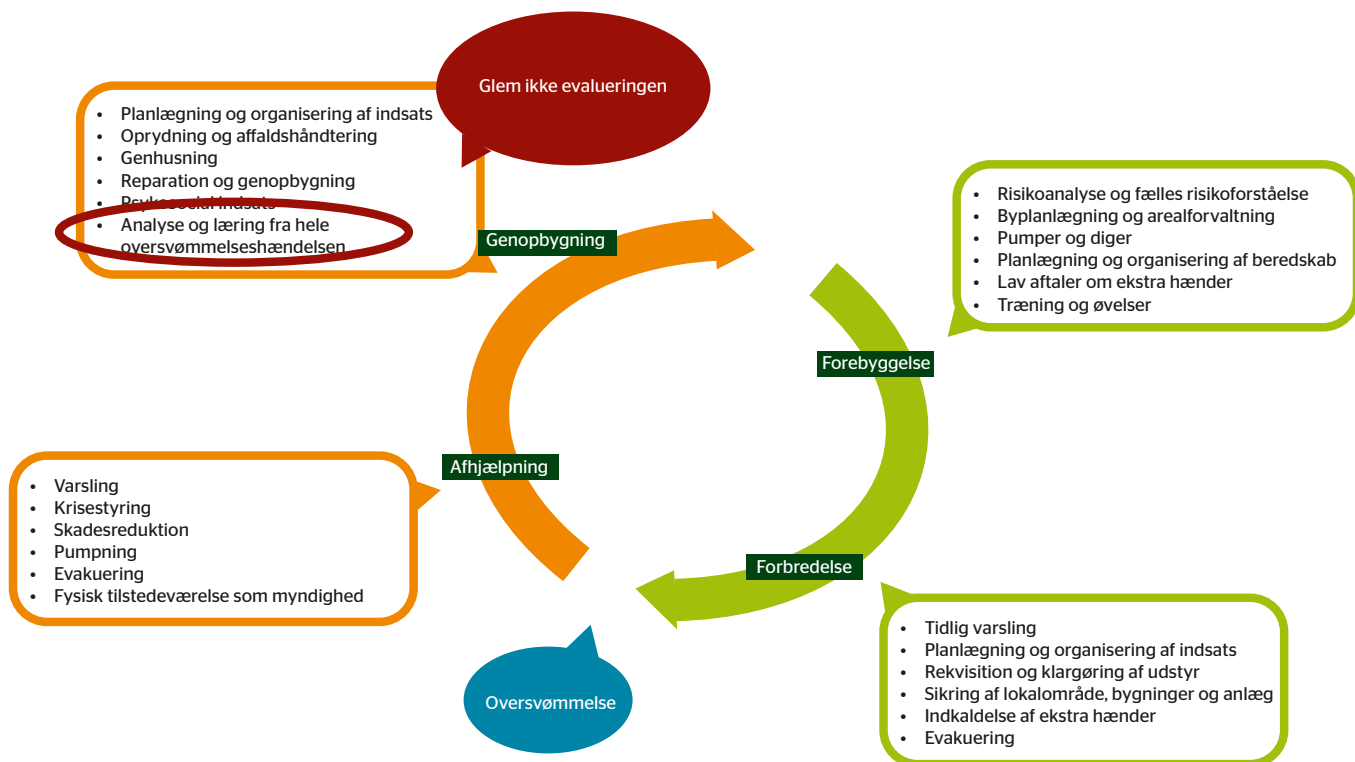
Evaluér og implementer ny læring

Vi har valgt i vores organisation at lave et beredskabsledelsessystem der gør, at vi rent faktisk afsætter ressourcer til at også at lære af det. Det er måske en af de opfordringer, som jeg kan komme med som en god idé. Hvis man mener det her, så skal man altså også afsætte ressourcer til det. Fordi du kan godt lave en rapport, men du får derfor ikke automatisk lavet noget ved det bag ved. Du skal kunne implementere det.

(Elnet-selskab)

Alle der deltog i undersøgelsen, både professionelle og borgere, understreger, at de var uforberedte, da oversvømmelsen ramte, men også at hændelsen gav dem stor læring. Alle forventer, at den læring, som har medført ændret praksis, vil betyde, at en fremtidig genopbygning efter en oversvømmelse bliver håndteret meget bedre.

Her er det værd at vende tilbage til beredskabsprocessen for oversvømmelser (figur 1). At systematisere evaluering og læring er helt centralt, hvis vi på alle planer i samfundet skal blive bedre til at forebygge, forberede os på, afhjælpe og genopbygge efter oversvømmelser.



Figur 2: Beredskabsprocessen for oversvømmelser

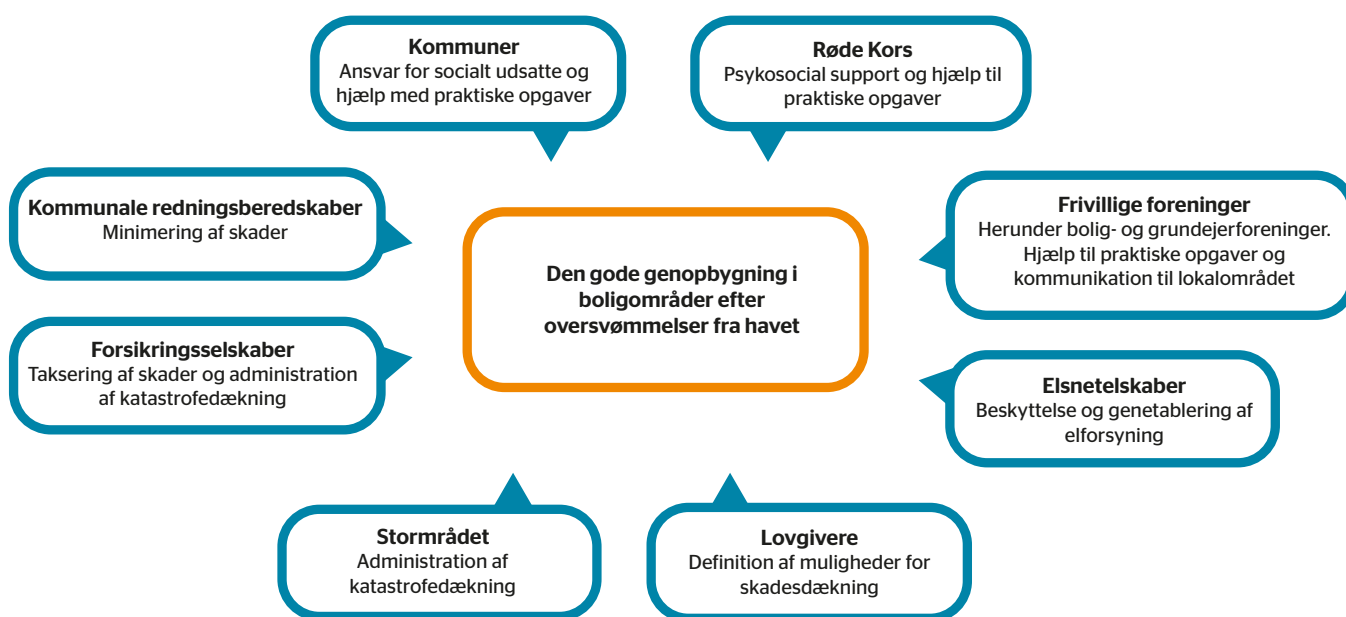
Anbefaling

- Sørg for at have et system for evaluering efter alle hændelser.
- Sørg for at evalueringen ikke bare bliver til en rapport, men skaber læring og ændringer i praksis og planer.

Hvem kan bidrage til genopbygningen?

Forskellige organisationer og myndigheder har indflydelse på, at genopbygningen af et boligområde foregår bedst muligt. Nogen steder er rollerne i dette arbejde lovdefinerede, men mange af de tiltag, der er behov for, afhænger af de beslutninger, som træffes i lokale organisationer og myndigheder, før og under genopbygningsprocessen.

Af nedenstående figur fremgår det, hvilke aktører, der bidrog til genopbygningen efter stormen Bodil.



Figur 3: Myndigheder og organisationer, der bidrog til genopbygningen efter stormen Bodil.

Undersøgelsen viser, at der særligt bliver set mod kommunen, når en oversvømmelse skaber kaos. Der er blandt borgerne en forventning om, at det særligt er deres lokale kommune, der tager ansvar og har overblikket. Også selvom kommunen reelt ikke har et formelt ansvar.



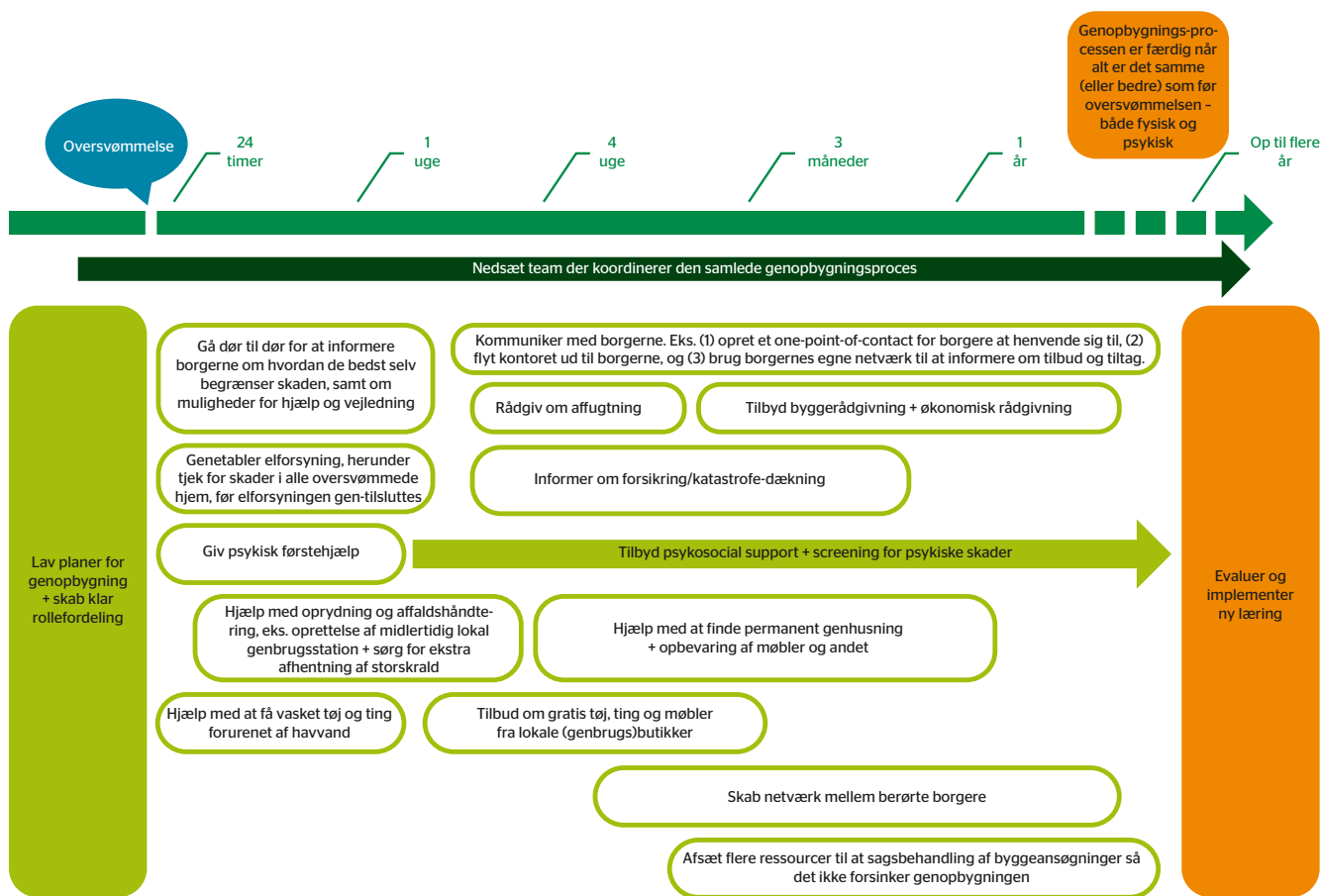
Hvilke opgaver, hvornår - en tidslinje

Når en oversvømmelse rammer et boligområde, er der mange opgaver, som myndigheder og organisationer kan bidrage til, for at skabe den bedst mulige genopbygningsproces for de berørte borgere. Mange af disse vil ikke være "skal"-opgaver, men det er håndtering af opgaver, hvor det vil have stor betydning for de berørte borgere, hvis nogen tager dem på sig og løser dem.

Alt som fjerner usikkerhed og uvidenhed... Det er umiddelbart det. Alt der kan hjælpe i at have en så voldsom oplevelse, er så velkommet.

(Borger)

Nogle opgaver skal løses, så snart at vandet trækker sig tilbage. Andre opgaver strækker sig over måneder og andre flere år ind i fremtiden. Modellen her giver et overblik over de mange opgaver, der skal løses i tiden efter en oversvømmelse.



Figur 4: Tidslinje over de opgaver der skal løses i tiden efter en oversvømmelse.



Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig
www.kyst.dk